

Eesti Pagulasteater

"Kalurineiu" pääsmete 'eelmüük algab laulupeoagsetele etendustele kolmap., 2. juunil

Laulupeo büroos, Eesti Tentajas ja Välis-Eestis. Etendused toimuvad reedel, 25. juunil ja laup. 26. juunil, algusega kell 20 Kontsertmajas.

PAGULASKOND ja KORJANDUSED

Siit ja sealt kuuldub häälil: Korjandusest hakkavad ära tülitama, küs pole veel lõppenud, kui algab juba teine, sagadesi on need koguni mitu (kõik korraga käigus). Pagulane, kes tunneb kohustust annetamisega, ei tea, kellele annetada või kuhu annust, ei tea, kas ta ei peaks juba jalkumise või koda ilma jätta. Kohustusi Rahvusfondi, Koolikapitali ja Eesti laenu vastu untakse. Kui paljus pole veel käinud, kui palju on juba makset saanud? Skandilised noored, üliõpilased stipendiumikandjad ja rida muudki tüüpi stipendiumi eest võetavisi väärivad toetust. Kõikide nende silmad pöörduvad pagulaste poole. Aga annetamisemineklenn selleks tahteline pagulane tüdineb paratamatult, kui küsijaid on palju. Veel enam on aga tüdinevad need aktiivsed pagulaskasvatajad (tegelased kohtlased, kelle laule koguneb ikka enam ja enam korjandusele). Sellepärast on mõistevat, kui avaldatakse mõtet, et korjandusdest tuleks kuidagi tsentraliseerida ja kujundada, kus ühine pagulaskasvataja kassa, kust kõik toetamisvõttev ettevõtte on oma saaks. Borise E. Selts on sellega kohalikus valituses juba katses tegeemas. Juhtivad tegelased kinnitavad, et nende algatusel on üht. Süsteem iseeneest on lihtne: iga tüdise eeslinde Borises võtab enesest kohustuse makssta iga kuus teatav summa tüdise korjanduskapitali, millega ta tüdise oma ainelised kohustused üldrahvuslike asjade vastu. Juhtudes saadab raha edasi ette kindlasti määratud arvotava oma valituse.

Lühipäeva otsus kokku E. Komitee asemelkoor. Oleks hädavajalik, et korjanduse küsimus seal püevakorras võtaks ja algatuseks sammudeks otsuseid tehtaks. Sest meie tundub, et töistest raskustest ei seivast eesti koolis saar eeskätt päästa just sel teel, kui teostatakse korjanduse reform. Tsentraliseeritud korjanduse ramesse mahub ka Rubusfond, samuti ka sotsiaalse abistamise tegevus ning kultuurilaste ettevõtete toetusaktsioonid. Peaks olema õige aeg pagulaskoona ühiskapitali asutamine püevakorrale võtmiseks. Kui suudetaks saavutada seda, et 16–17.000 töötavat pagolast kohustavast kuus tasuma mõnekoroonise summa ühiskapitalile heaks, siis koguneks sellest märksa tõhusamad sammud, mille senisele teostumist korraldusena, mille juures laenuksid pühustavad ja tähti rahu sinna oleks jätku, kuna ka kõige hädavajalikkumiseks oleks oleks agraaride, et ta on oma panusest suurem kõhki hädavajalikkudele üldiselt oleks ühtviisi.

Juhtkonna mureks aga olgu ühiskapitali loomiseks alused ja eeldused luua, eriti mis puutub kapitali valitsemisse. Hea tahmise ja üksmeelele koostöö juures on see täiesti võimalik.

Küsimus ise on ju üsna laiaulatuslik, nõnda et selle üksikasju kõiki korruga puudutada ei jõua. Käesolevad read olid mõeldud mõtte algatamiseks. Sõna on edasi pagulaskonnal ja tema juhtkonnal.

M n d

Taani ei soovi põgenikke

Hiljuti saabus Kopenhaagenisse väikesel mootorpurjelal 15 soome põgenikku. Pärast mõnepäevalist internerimist vabastati nad käsuga lahkuda otsekohe Taani piirest. Kuna sõiduk on vijets, et sõnada kapten sellega pikemat reisi ette võtta, koju tagasi pöörduda aga ei taheta. Taani politseil on üksikõik millises suunas põgenikud teele asuvad, soome saatkod Kopenhaagenis aga nõuab et nad saadetakse ringimata koju tagasi.

Taani kaitseminister nõub omakaitse suurendamist kuni 100.000 meheni. Ta esitas parlamendile sellekohase seaduseelnõu.

"Eesti Teataja" on eestlaste ajaleht, seepärast loevad teda kõik eestlased!

Eesti poisse kadus Stokholmist

Nõukogude agentide uusi värbamisvõtteid

Kahé nädala eeskoodus salapäraseiselt ühele Stokholmis oluueva eestl perrekoona 15-aastasele poiss. Asjast teatati politseile, kes ausu poisi kadumist selgitama. Nüüd on selgunud, et poiss on sattunud nõiukogude saatkonna repa-riierimisametnikele kätte ja toimetatud Rootsis N. Eestisse. Poisi omaksle, kes telefonitult pärisid lähemid andmeid eestlase repa-riierimisametnikult S. m. p. o. n. i. l. t., on viimane vastanud: "See poisi et ole viimane, kes siit tagasi tuleb. Nüüd on selge, et poiss on läinud nõiukogude saatkonna turgemad." Samal ajal on kadunud ka üks teine 15-aastane poiss, kes Rootsis viibis koos ema ja vennaga.

[illegible]

Ajasse saadi seltsi sadade passi-
politeisi kaudu, kuni oлд laevade läinud
möö. saatkonna ametnik kahe täiskas-
vanu ja kahe poisiga. Politsei küsis, oli
kuid nad repatriirivud noori, kellel ei o-
le veel iseseisvat passi. Sellele vastas nõu-
kogu esimees, et need, kes soovivad saada
siis, kuna tegemist on nõukogude kodan-
kega.

Selgunud ajalooliselt nähtub, et nõu-
kogude agendid Rootsis on valinud me-
tallika. Senine täiskasvanute kutsumine
repatriirivuteks ei ole annud soovitud
tagajärgi ja nüüd on asutus meelitama
võimalikult kodutud põlvkonnale ja repatri-
irivuteks.

Et siin tegemist ei ole poisijuhustel
ühendajaga, seda nälgasid Sinimoon-
kogu esimees ja nõukogu esimees.

Et siin tegemist ei ole poisi juhusliku
ileannetusega, seda nähyatas Simpson

sugulastega peetud ägedas telefonikõn-
pahaaimamatult välja, märkides, et
mumud juhus ei jää viimaseks. Näht-
vasti on nõukogude agente nüüd poe-
tud oma tegavuse eest mitte vastutava-
noorte salka, millise töö esimene tül-
mus nüüd avastati. Alaealiste abvati-
mine selliste tegudele on nõukogu-
uus saatantlik võtte, millega püütakse m-
jutada kangekaelseid pagulasi.

Ei ole kahtlust, et poiss kohe pärast kodumaale saabumist ja põhjalikku uurimist rakendatakse propaganda nistusse ja et me juba lähemal ajal kuuleme hirmu- ja õuduselugusid Saksamaa laagritest ja Rootsist.

7. juulil m. a. oktoobris on taoline lu-
 jastunud kahe alaealise eesti poisiga.
 Need aga märkasid laeval halba kohtu-
 mist ja põgenesid viimasel hetkel liiki-
 valt laevalt merre hüpates.

Lastevanematele, õpetajatele ja nou-
 tejuhtidele tohiks see sündmus olla m-
 sendavaks hoiatuseks. Noortele on va-
 pühendatud senisest veel rohkem tähe-
 panu, sest meie ei tea, milliste võtete-
 Simpson kavatseb oma alalut aksioone
 jätkata.

Tunnustusi dr. J. Tammelole

Eesti Teadusmeheltd. dr. juur, hobil, mar Tammeloit ilmus hiljuti H. delbergi Schereri kirjalust tema ka- maas teaduslike teose Saksaamaal. Tammeloit kirjutas "Tammeloit" Tammeloit kaastööd. Tammeloit on su- nud väga hea vastuvõtu osaleks, nende esimesed triikid on järgitult il- müttud. Riia hiljapaistav teadl- kogu maailmas, nende hulgas maail- välipaistav digustende prof. K. kiita hinnangu, Hiljuti saabus Tamm- loit, kes praegu muuseumis on teel A- raalliasse, kiri tänapäeva kuula- nalt filosoofilt ja matemaatikule ko- Berard Russellilt (viibis nelj päe- l, kirjutas kaastööd). Tammeloit publikatsioonide hindamiseks tarvitab vi- jendit "they are of a high order intellectual merit."

Esimene lõpetaja Eesti Korres-

Neil päevil lõpetas Eesti Korrespondentsinstituti raamatupidamise kursuse esimese lõpetajana Inglismaal Laanest. Laanest töötab Inglismaal haalikus põllutöölisaagris, kuid vaatamapile jõudeajale ja halbadele õppimtingimustele olid ta õppetulemused väga edukad. L. jätkab õpinguid kalkulusioonikursuse alal, sest õpetajeväru ja kooli institutsiooni ka suvevaheajal.

Millest kõneleb
kirikumõis

kus positsioonis, sest enne oli ministri mees, nüüd naine, palk ja esindusau

Siin valib arvamine, et kriisi lihtsustades praegusel kujul ei kõhrva-
võta ühiskonnatunnet, mis põhineb
hädemas tulevikus. Järgmine kord va-
vat kommunistid ise nomenkluuri rüh-
maks. Seekord olid nad sunnitud võitma
võitva võtma pealesunnitult ja peale-
silmapilgul, kus Moskva ei võinud neid
anda oma talle (otsest), Moskva vahel
segamine oleks tõsiselt ohustanud Si-
lini praegust "rahupropaganda" läänest
Et Moskva võetaks jällegi meid
võitma, et meid kuulda meid meid
taarist, milles Leino kukutamise temba
dali taguraste hinnakuks Soome "d-
moakraatia" ja "rahva" vast, sellest ho-
limata, et võitluses kommunistide poe-

õhutatud poliitilise üldstreigiga olid k
danised ringkonnad passiivseteks pea
vaatajateks ja võitluse raskust kand
ma õigedalt peamiselt Soome dem
kraatlik tööliskond.

ANT

[illegible]

mi põhjalikumalt ära kasutada.
Loodame, et kitsendused on ajutist
laadi, mille lahenedes lehekülgede ar-
vu jälle suurendada võime.
EESTI TEATAJA väljaandja.

Nõukogude propaganda Eesti kinos Rootsis

St. Tindineni "Teheküljel eestlasile" on välja kuulutatud, et "Eesti kina Rootsis" näitab 21 kohas Rootsis, kus asub eestlasi. Film "Ela isatidele". Kaulutuses on reklaamilisil lõlklauseid, nagu "Üllatus! Ekstra! Pilk raudeesiride tahtjane, Teame, et see on kommunistide poolt vändatud suhtpropaganda film "Isukoulikula" Jakobsoni saamelemise näiden" ja "Näiden see on Juba päris lühike (muide poleks it Jakobson selle ees saanud Stalini preemiast), veel läike mats on selle teinud kommunistlikud propagandaspetsid, Ja nüüd peaks see olema Eesti panglaskonnale "üllatus ja ekstra" ja koguni "pilk raudeesiride kohta".

Veel huvitavam on aga kuulutuste lugeda, et filmi üürihind olavat "ligi kakssada korda kallim tavalisest eestlastele reiditud filmide tasust". See peab siis nähtavasti üks väga kohutav summa olema, mille 21 eestlastest keskest Rootsis kinni maksku ja muudugi nõnda, et korraldaja veel teeniskski ja et kommunistid saaks edaspidigi selles filmis lõõgastu valmistada!

Kas selle raha õige koht ei oleks Eesti Rahvusfondis, kus seda kasutatakse meie

Nõukogude propagandistid Saksamaal näitavad seda filmi praegu ilma tasuta. See film on ka repatrieerimisohvitseride käsutuses.

"Eesti Kino Rootsis" korraldaja leiab, et "meie inimeste juures ei saa filmi propagandalist mõju kõne alla tulla" (kas selle ette peabki rääkma hinda maksma?), meid huvitavat olulist ja inimesed ja propaganda suhtes olevat inimestest karastatud. Sellele lisab Sten T. toimetust omalt poolt, et filmi juures pakkuvatki huvi näitlejate isikuline moment, "jühku pilku heita vanadele tuttavale, kuidas nad on muutunud ja säilinud" jne. Tähtsahd koditatakse inimeste uudishimu, et neid meeldata, k omeru

[illegible]

Estlaste oma lehed "Eesti Teataja" ja "V. Eesti" keeldusid "Elu tsitadellis" näidata kuulutusi selle filmi kohta avaldamast.

St. Eesti Seltsi juhatus teatab meile, et juhatus ei ole lubanud kinokorraldajaid näidata "Elu tsitadellis". St. E. S. kinos (seelpe, seisabki kuulutus- se "Eesti kino Roolis"). "Eesti Film" palub teatada, et temal selle filmi näitamisega midagi ühist ei ole.

Uuendage "Eesti Teataja" tellimine 1. juunist s. a.

Feb 229

